Commissiedebat Wijkverpleging

03-09-2025

Aanwezig:

- Bewindspersoon: Nicki Pouw-Verweij (Staatssecretaris Langdurige en Maatschappelijke Zorg)
- Kamerleden: Simone Martine Richardson (VVD), Sarah Dobbe (SP), Folkert Thiadens (PVV), Ria de Korte (NSC), Elke Slagt-Tichelman (GL-PvdA) en Agnes Joseph (BBB)
- Voorzitter: Mohammed Mohandis (GL-PvdA)

Toezeggingen:

- Brief over herkenbare en aanspreekbare wijkteams: wordt aan de Kamer gestuurd in het eerste kwartaal van 2026.
- Overleg met veldpartijen over vijfminutenregistratie bij volgende bijeenkomst met partijen betrokken bij het AZWA: Staatssecretaris komt voor het kerstreces terug met een aanpak.
- Kamerbrief over zorgfraude in de wijkverpleging: komt voor het verkiezingsreces, inclusief aanpak valse declaraties.
- Een reactie op het onderzoek van PwC over de ouderenhuisvesting: wordt voor het verkiezingsreces gestuurd aan de Kamer.
- Analyse van regionale aanmeldportalen en wat er wel en niet werkt: wordt in Q1 2026 met de Kamer gedeeld.

Vervolg:

- Er is een tweeminutendebat aangevraagd voor behandeling van moties over wijkverpleging. Deze wordt voor het verkiezingsreces ingepland.

Samenwerking en toegankelijkheid

- Veel partijen maken zich zorgen over versnippering van zorgaanbieders in de wijkverpleging. Dit belemmert samenwerking tussen organisaties en belemmert de doorstroming uit ziekenhuizen.
  Er is brede steun voor herkenbare en aanspreekbare teams in de wijk.
  - GL-PvdA (Slagt-Tichelman): Pleitte voor verplichte samenwerking bij personeelstekorten. Vroeg ook om landelijke afspraken over 24/7 bereikbare wijkverpleging, inclusief weekenden en om hier voor het kerstreces over terug te koppelen. Wil daarnaast dat complexe zorgvragen niet meer mogen worden geweigerd. Deze mensen horen tot nog toe te vaak dat er geen passende zorg thuis beschikbaar is.
  - PVV (Thiadens): Vroeg waarom er een verschuiving is van ZVW naar WLZ bij lichtere zorgvragen aangezien deze minder doelmatig is. Stelde ook vragen over het functioneren van regionale samenwerkingsverbanden. Bekritiseerde het feit dat wijkverpleging lastig bereikbaar is voor huisartsen. Pleitte voor toegankelijke thuiszorg en wijkverpleging, maar noemde ook dat blijkt dat er een grote vraag is naar de terugkeer van verzorgingshuizen.
  - SP (Dobbe): Bracht in dat versnippering door marktwerking aangepakt moet worden. Pleitte voor betere aansluiting met GGZ om onveiligheid bij cliënten te voorkomen. Wil minder marktlogica en meer regie op samenwerking.
  - NSC (De Korte): Pleitte voor het terugkeren naar integrale, centraal georganiseerde wijkzorg met preventie als uitgangspunt. Bracht in dat de wijkverpleging te versnipperd is. Vraagt om

landelijke sturing op het beperken van het aantal zorgaanbieders. Maakt zich zorgen over fraude en onzichtbaarheid van kleine aanbieders.
  - BBB (Joseph): Bekritiseerde regionale aanmeldportalen die niet 24/7 werken. Vroeg aandacht voor verschillen tussen regio's en wil meer landelijk leren van goede voorbeelden. Pleitte voor een multidisciplinaire aanpak voor complexe zorgvragen, waar meer ruimte is voor het ruimte geven aan verpleegkundigen om met meer tijd meer werk te kunnen doen bij mensen thuis.
  - VVD (Richardson): Pleitte voor digitalisering en snellere gegevensuitwisseling tussen zorgverleners. Bracht in samenwerking in de wijk te zien als noodzakelijk om de stijgende zorgvraag op te vangen. Pleitte voor het inzetten op zelfredzaamheid en passende zorg in de thuissituatie. De VVD stelde dat er momenteel een stelsel bestond van gecontracteerde en ongecontracteerde zorg. Zij wezen erop dat ongecontracteerde zorg minder zichtbaar was en daardoor moeilijker op kwaliteit kon worden getoetst, wat problemen opleverde en zelfs fraude in de hand werkte, vooral bij kleinere aanbieders. Hoewel dit niets afdeed aan de kwaliteit van veel goede zorgverleners, was het toezicht volgens hen beperkt. Daarom pleitte de VVD ervoor dat alle organisaties gecontracteerd zouden moeten zijn, zodat veiligheid en kwaliteit beter konden worden gewaarborgd door middel van duidelijke toetsing. Zij gaf aan blij te zijn dat er werd ingezet op doelmatige zorg en vooral op zelfredzaamheid, zodat ouderen zo lang mogelijk in hun thuissituatie geholpen konden worden. Daarnaast benadrukte zij het belang van samenwerking in de wijk met het sociale domein. De relatie tussen de wijkverpleegkundige, het sociale domein, de huisarts en bijvoorbeeld de apotheker vormde volgens haar een waardevolle schil om de zorg goed te dragen.
  - Staatssecretaris: Benadrukte dat er al verschillende woonvormen bestonden en dat het belangrijk was een goede mix daartussen te vinden. Het beschikbare geld in de wijkverpleging en zorg moet effectief worden verdeeld, zonder opnieuw te investeren in traditionele bejaardenhuizen. In plaats daarvan pleitte zij voor alternatieven die de zelfredzaamheid vergrootten en mensen zoveel mogelijk thuis of in hun eigen omgeving lieten opvangen. Er komen landelijke afspraken over herkenbare teams in alle regio's. Er wordt gewerkt aan betere aansluiting tussen ZVW en WLZ (via HALO-traject). Stelt dat schotten tussen wetten samenwerking en toegankelijkheid belemmeren.

Arbeidsmarkt, werkdruk en opleidingen

- Alle fracties maken zich zorgen over werkdruk, ziekteverzuim en tekorten. Er is consensus dat er meer moet worden gedaan aan beloning, scholing en behoud van personeel. De staatssecretaris bevestigde dat dit een topprioriteit is.
  - SP, NSC, GL-PvdA: Vroegen waarom de loonkloof niet wordt aangepakt, ondanks financiële ruimte. Pleitten voor extra loonruimte buiten de OVA-systematiek (Overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling) om. SP en GL-PvdA brachten in budgetoverschotten in wijkverpleging hiervoor te willlen gebruiken.
  - VVD: Vroeg om een totaalbeeld van de oorzaken van ziekteverzuim en instroomdaling. Ziet autonomie als positief, maar waarschuwde voor tegenstrijdige effecten door werkdruk.
  - BBB: Vroeg om meer maatwerk voor oudere wijkverpleegkundigen in roosters en inzet. Wil opleidings- en begeleidingsrollen voor ervaren krachten bevorderen. Stelt voor dat minder tijdsdruk kan helpen ziekteverzuim te verminderen.
  - GL-PvdA: Vroeg om uitbreiding van het opleidingsfonds van 60 naar 90 miljoen euro. pleitte voor duidelijkheid over de tussenliggende jaren totdat structurele bekostiging start in 2029. Bekritiseerde daarnaast de administratieve lastendruk bij toegang tot het opleidingsfonds.
  - Staatssecretaris: Bekende dat loonkloof bij verzorgenden reëel is, maar loonsverhoging loopt via CAO's. Structurele verhoging van lonen vraagt 3,7 miljard euro en valt buiten haar

demissionaire mandaat. Deelde de opbouw van het opleidingsbudget: 185 miljoen structureel vanaf 2029, met jaarlijkse groei vanaf 2026.

Bekostiging en financiering

- Er blijft jaarlijks veel geld over binnen de wijkverpleging (1 miljard in 2024, 700 miljoen verwacht in 2025). Kamerleden stellen dat dit geld wel goed benut moet worden voor zorguren, preventie of arbeidsvoorwaarden. Tegelijkertijd zijn er zorgen over nieuwe bekostigingsmodellen zoals maandtarieven.
  - SP en GL-PvdA: Bekritiseerden onderbesteding terwijl personeel tekortschiet. Gaven aan meer ruimte te willen voor zorgverleners om preventieve taken uit te voeren om kosten te drukken. Huidige contractering is volgens deze partijen hinderlijk voor passende zorg.
  - PVV: Benoemden dat er ruimte is in de wijkverpleging gezien de onderbesteding. Erkenden dat er problemen zijn, maar dit ligt niet aan de bezuiniging van 165 miljoen.
  - BBB: Waarschuwden voor perverse prikkel bij maandtarieven om minder zorg te leveren. Pleitten voor behoud van uurtarieven totdat er betere garanties zijn. Brachten in om maandtarieven alleen te overwegen bij minder marktwerking.
  - VVD: Pleitten differentiatie in bekostiging voor gecontracteerde vs. ongecontracteerde zorg. Brachten in voorstander te zijn van het op termijn volledig afbouwen van ongecontracteerde zorg. Vroegen om toelichting op verschuiving richting WLZ-zorg.
  - Staatssecretaris: Ondersteunt experiment met integrale prestaties, beoogt reguliere invoering per 2029. Bevestigde dat maandelijks declareren risico's met zich meebrengt, maar wijst op positieve pilots. Wees op de rol van zorgverzekeraars om zorgplicht in alle regio's te garanderen.
  - Staatssecretaris: Lichtte de maatregel van onafhankelijke indicatiestelling toe naar aanleiding van een vraag van mevrouw Slagt-Tichelman. Het idee was dat gecontracteerde wijkverpleegkundigen zouden beoordelen of ongecontracteerde zorg geleverd mocht worden. Het doel van deze maatregel was een toegankelijke en kwalitatieve wijkverpleging voor iedereen te waarborgen. Het huidige probleem was dat ongecontracteerde zorg vaak veel meer uren leverde, waardoor de kosten stegen en schaars zorgpersoneel niet doelmatig werd ingezet. Met de onafhankelijke indicatiestelling wilde men dit aanpakken.
  - Staatssecretaris: Gaf aan dat meerdere fracties vragen hadden gesteld over de bekostiging en de toekomst van de integrale prestaties en tarieven na afloop van het huidige experiment. Haar inzet was om de experimentele bekostiging met integrale prestaties per 2029 regulier te maken, conform de wens van het veld en het advies van de NZA. De NZA had daarbij aangegeven dat dit verschillende vormen van regulering vereiste voor gecontracteerde en ongecontracteerde aanbieders, wat een complexe wetswijziging nodig maakte. Omdat dezelfde zorg dan op twee manieren bekostigd zou worden, werkte zij dit samen met de NZA verder uit. Haar streven was om eind Q1 2026 een voorstel tot wijziging van de WMG in internetconsultatie te brengen en in de loop van 2026 het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer in te dienen.

Overige onderwerpen

- Er kwamen ook andere onderwerpen aan bod, waaronder dementiebeleid, gegevensuitwisseling en fraude. Meerdere fracties koppelden deze onderwerpen aan structurele tekortkomingen in de sector. De staatssecretaris gaf op veel punten toezeggingen of verwachte brieven aan.
  - GL-PvdA: Vroegen om structurele inbedding van dementievriendelijke buurthuizen in dementiestrategie. De staatssecretaris zei toe dit mee te nemen in de actualisatie van de strategie.

- NSC en SP: Pleitten voor strengere toelatingseisen voor nieuwe zorgaanbieders. NSC vroeg naar status herinvoering vergunningsplicht. De staatssecretaris bevestigde dat dit wordt onderzocht voor Q1 2026.
- SP: Bracht in af te willen van de 5-minutenregistratie die ondanks toezeggingen nog wordt toegepast en vele voorbeelden kent. De staatssecretaris erkent het probleem en zegt toe dit in het AZWA met veldpartijen te bespreken.
- VVD: Bracht in versnelling te willen in digitalisering van gegevensuitwisseling in de zorg. Staatssecretaris wijst op tijdpad tot 2035, maar staat open voor gesprek over versnelling.
- Staatssecretaris: Brieven worden verwacht over: aanpak fraude en valse declaraties (vóór verkiezingsreces, analyse PwC-rapport ouderenhuisvesting (september 2025) en de status van de aanmeldportalen (Q1 2026).